

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobců: a) **JTH Holding a. s.**, IČO 28747887
sídlem Krupská 33/20, 415 01 Teplice
b) **L. T.**, narozena X
bytem X
c) **J. T.**, narozen X
bytem X
všichni zastoupeni JUDr. Vítem Kučerou, MBA, advokátem
sídlem Obrovského 2407, 141 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

za účasti

osob zúčastněných na řízení:

- 1) **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**, IČO: 65993390
sídlem Čerčanská 2023/12, 140 00 Praha 4
- 2) **Mgr. J. B.**, narozen X
bytem X
- 3) **Ing. P. M.**, narozen X
bytem X
zastoupen JUDr. Ervínem Perthenem, advokátem
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové
- 4) **Severočeská vodárenská společnost a. s.**, IČO: 49099469

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Sídlem Přítkovská 1689, 415 50 Teplice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2024, č. j. MD-8287/2024-910/5,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** v řízení o žalobě a o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 11. 2024, č. j. 15 A 23/2024-194, **právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva dopravy ze dne 28. 6. 2024, č. j. MD-8287/2024-910/5, jímž byla zamítnuta jejich odvolání a potvrzeno územní rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 6. 11. 2023, č. j. KUUK/159123/2023, kterým byla povolena změna rozhodnutí o umístění stavby označené jako „I/13 Kladrubská spojka – změna a rozšíření ÚR“ na pozemcích a v rozsahu uvedeném v tomto územním rozhodnutí (dále jen „záměr“).

Žaloba

2. V žalobě žalobci uvedli, že správní orgány při povolování stavby postupovaly mechanicky a předpojatě ve prospěch stavebníka [osoba zúčastněná na řízení 1) – pozn. soudu], a nesplnily tak úlohu ochrany vlastníků dotčených pozemků, jejichž využitelnost, a tedy i hodnota, v důsledku realizace záměru poklesne. Žalovaný se námitkami žalobců věcně nezabýval a pouze je paušálně zamítl na základě nepodložených domněnek. Žalobci se v předcházejícím řízení domáhali zejména zamezení nepřiměřeného zásahu do svých práv záměrem.
3. Předně žalovaný neposoudil zájmy žalobců, tedy, zda je zásah do soukromých práv žalobců přiměřený sledovanému účelu, a zda záměr práva žalobců dostatečně šetří. Záměrem totiž dojde k rozsáhlým trvalým záborům pozemků tělesy silnice a současně ke snížení využitelnosti pozemků z důvodu omezení v ochranných pásmech, nevhodného umístění přeložek a stožárů velmi vysokého napětí (dále jen „VVN“) a nedostatečného vyřešení napojení pozemků žalobců na nové komunikace.
4. Žalovaný blíže nespecifikoval, na základě čeho je zvolené řešení považováno za kompromisní a jakým způsobem onen kompromis zohlednil zájmy žalobců. Žalovaný se nijak nezaobíral tím, že by měl při umisťování záměru proti vůli žalobců buď získat souhlas žalobců, anebo pokud by se jednalo o pozemky určené k vyvlastnění, zda byly minimalizovány zásahy do práv žalobců. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že spoléhal pouze na činnost a postup projektanta.
5. Dále došel žalovaný k chybnému závěru, že není třeba souhlasu vlastníků dotčených pozemků (žalobců) s odkazem na teoretickou možnost vyvlastnění některých blíže nevymezených pozemků. Žalovaný argumentoval, že podle § 184a odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), je stavebníkovi umožněno, aby realizoval záměr na pozemku, jehož není vlastníkem.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Odejmut nebo omezit práva lze k pozemků potřebným k uskutečnění veřejně prospěšných staveb a k vytvoření podmínek pro nezbytný přístup a řádné užívání stavby či příjezd k pozemku nebo stavbě. Žalovaný však vykládá klíčový pojem „potřebný“ k uskutečnění veřejně prospěšných staveb nesprávně a extenzivně, neboť rozsah potřebných pozemků pro veřejně prospěšnou stavbu rozšiřuje na neomezenou a blíže neurčenou plochu, které se má záměr dotknout. Označení veškerých záměrem dotčených pozemků za potřebné je podle názoru žalobců čistě účelovým krokem, kterým stavební úřady umožňují stavebníkovi obejít povinnost opatření souhlasů dotčených vlastníků. Žalovaný ani správní orgán I. stupně nijak neposuzovali, v jakém rozsahu jsou veškeré záměrem dotčené pozemky skutečně potřebné. Žalovaný totiž nesprávně klade rovnítko mezi pozemky „dotčenými“ stavbou a pozemky „potřebnými“ pro realizaci stavby. Důsledkem výkladu žalovaného by byl absurdní závěr, že dotčení vlastníci ztrácejí jakékoliv námitky ve vztahu k dotčeným pozemkům, když veškeré námitky lze vypořádat tím, že tyto dotčené pozemky jsou potenciálně vyvlastnitelné, a tudíž vlastníci ztrácejí právo tato svá práva v řízení chránit, ačkoliv následně nedojde ani k výkupu dotčených pozemků, ani k jakékoliv kompenzaci vzniklých újem. Žalobci mají za to, že žalovaný rozhodl v rozporu se zákonem, když nezohlednil absenci souhlasu žalobců k částem pozemků, které nejsou přímo „potřebné“ k uskutečnění záměru.

6. Dle žalobců správní orgány nijak neposuzovaly, v jakém rozsahu jsou veškeré záměrem dotčené pozemky skutečně potřebné, a tudíž přichází v úvahu i jejich odkup či vyvlastnění. Žalovaný nesprávně klade rovnítko mezi pozemky potřebnými a pozemky dotčenými stavbou. Zákonná úprava v § 170 a § 184a stavebního zákona či v § 3 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (dále jen „liniový zákon“), používá tentýž pojem potřeby. Není tak žádného rozumného důvodu, proč by měl být na jednu stranu (účelově) rozsah potřebných pozemků dle stavebního zákona co nejširší, aby stavebník nemusel opatřovat souhlasy vlastníků, a na druhou stranu podle liniového zákona či zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen „zákon o vyvlastnění“), co nejúžší, aby stavebník nemusel vlastníky kompenzovat ve větším rozsahu, než je samotné těleso stavby.
7. Žalovaný byl povinen posoudit i občanskoprávní námitky žalobců, což však neučinil. Žalobci uplatňovali námitky týkající se ceny pozemků, jejich obslužnosti a využitelnosti, zejména snížení ceny pozemků. V rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a § 89 odst. 6 stavebního zákona žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze vágně a bez jakékoliv další argumentace uvedl, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu s právními předpisy a správním řádem. Takové odůvodnění je však zcela nedostatečné, neboť neposuzuje námitky zásahu do majetkových práv žalobců.
8. V rozšíření žaloby (podané ve lhůtě pro podání žaloby – pozn. soudu) žalobci dále uvedli, že napadené rozhodnutí postrádá vymezení, jaká práva žalobců je nutné pro realizaci záměru omezit či odebrat. Za takové vymezení nelze považovat paušální vypořádání námitk žalobců odkázáním na občanskoprávní řízení či vyvlastňovací řízení. Na podporu své argumentace žalobci odkázali na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 302/2017, sp. zn. 6 As 171/2019, a rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 A 26/2013. Vyvlastňovací úřad není příslušný posuzovat vlivy záměru a přebírá pouze posouzení z územního řízení. Nejpozději žalobou napadeným rozhodnutím měla být žalobcům poskytnuta ochrana.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

9. Dále žalobci poukázali na rozdílné verze užívané projektové dokumentace v žádosti stavebníka [osoby zúčastněné na řízení 1)]. Souhrnná technická zpráva je datována k 3/2023, zatímco výkresové části projektové dokumentace jsou v některých částech datovány až k 11/2023.
10. Dále nebylo dle žalobců vyhodnoceno zachování platnosti stanovisek dotčených orgánů státní správy. Územní rozhodnutí ani žalobou napadené rozhodnutí nehodnotilo rozsah změn projektové dokumentace, a tudíž ani jejich vliv na platnost podkladových závazných stanovisek a ani dotčené orgány nepotvrdily, že jejich stanoviska jsou platná i po provedených změnách projektové dokumentace. To žalobci uvedli na konkrétních případech souhlasných stanovisek předcházejících předložené projektové dokumentaci k záměru. Z toho je zřejmé, že v průběhu času stanoviska a souhlasy dotčených orgánů státní správy expirovaly (vypršela jejich platnost).
11. Dále nebylo v řízení vůbec prověřeno, zda k záměru, tak jak byl povolen, byla vydána zákonem požadovaná stanoviska a souhlasy, zda jsou tyto podklady platné a zda záměr reflektuje jejich požadavky. Každý z těchto důvodů samostatně zakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí, a nezbývá proto, než je zrušit a vrátit k doplnění a posouzení, včetně územního rozhodnutí.

Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Zdůraznil, že se žalobci značně odchyli od námitek uplatněných v územním i odvolacím řízení. Některé námitky zazněly až v odvolacím řízení, a byla tak porušena koncentrace řízení. Žalobci navíc požadují úpravu některých stavebních objektů, které ovšem nebyly zahrnuty do záměru, neboť neměly být změněny. Žalobci nepožadovali v průběhu řízení žádná zvláštní ochranná opatření ve vztahu k budoucí stavbě a případnému působení imisí na sousední pozemky. Zároveň nenamítali nic, co by se týkalo vedlejších – sousedních pozemků, které nebudou přímo využity pro stavbu.
13. Celé předmětné území je ornou půdou a územní plán nepřipouští žádné jiné využití. Již v současnosti je celé území dotčeno ochrannými pásmy různých vedení a komunikací. Žalobci pomíjí, že § 184a odst. 3 stavebního zákona jednoznačně přiznává stavebníkovi/investorovi veřejně prospěšné stavby právo nedokládat souhlas vlastníků dotčených nemovitostí. Následná možnost vyvlastnění je dána jen a pouze u veřejně prospěšné stavby, a to až poté, co je stavba umístěna, povolena a nedojde k dohodě o odkupu či směně dotčených nemovitostí. Nicméně to patří až do následného řízení a není to součástí územního řízení.
14. Není pravdou, že by žalovaný neposuzoval občanskoprávní námitky. Snížení ceny pozemku však nebylo uplatněno v rámci územního řízení. Došlo tedy k porušení zásady koncentrace zakotvené v § 89 stavebního zákona. V případě kontraktačního procesu či následného vyvlastnění se bude teprve zjišťovat cena pozemků dotčených umístěním stavby. Cena dotčených nemovitostí bude stanovena příslušným znalcem bez přihlédnutí k umístění veřejně prospěšné stavby. Snížení využitelnosti pozemků z hlediska obhospodařování pole je jen nepodložené tvrzení. Po realizaci záměru dojde ke zmenšení obdělávané plochy, ale to neznamená, že pozemky budou dále nevyužitelné k zemědělské činnosti.
15. Pocit žalobců, že by mohl být zamýšlený zábor jejich pozemků menší, než je navržen, je čistě subjektivní povahy a nemá oporu ve spise. Jejich alternativní návrhy byly stavebníkem a společností ČEZ odmítnuty z technických důvodů, přičemž správní orgány ani účastníci řízení nemohou měnit předmět řízení.
16. Majetková práva byla šetřena, proto byli také žalobci v postavení účastníků územního řízení. Umístěný záměr se následně ani nemusí realizovat nebo se bude realizovat až za dlouhou dobu, samo původní územní rozhodnutí je ze dne 9. 8. 2006. Bez majetkoprávního vypořádání nemůže být stavba reálně zahájena. Žalobci sice polemizují o vyvlastnění, ale v územním řízení se řeší umístění veřejně prospěšné stavby.
17. V projektové dokumentaci nevidí žalovaný žádný rozpor, navíc žalobci po celou dobu řízení nenapadali podklady ani dokumentaci. Žalobci se dopouští holé spekulace, že se dotčené orgány vyjadřovaly k jiné projektové dokumentaci, než podle které měl být záměr posouzen. Stejně tak nepodloženě a v rozporu s koncentrací řízení napadají žalobci platnost závazných stanovisek. Rozdíl v datech vydaných závazných stanovisek s daty vlastního územního řízení neznamenají bez dalšího vůbec nic.

Replika žalobců

18. Žalobci v replice uvedli, že již v námitkách v řízení před správním orgánem I. stupně namítali konkrétní negativní vlivy záměru na jejich práva, o kterých měl správní orgán I. stupně rozhodnout, a to zejména snížení ceny pozemků nevhodným umístěním

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

infrastruktury, zhoršením jejich obslužnosti a využitelnosti. Snížení hodnoty pozemků je logickým nezohledněním námitek, a nejde tak o nepřipustnou novotu.

19. Projektovou dokumentaci pro záměr vypracoval Ing. Petr Čech a rozdílnou datací autorizace od 3/2023 po některé upravené části výkresové dokumentace s datací 7/2023. Podle žalobou napadeného rozhodnutí byl záměr posuzován podle projektové dokumentace doplněné 11/2023. Souhrnná technická zpráva je přitom datována k 3/2023, zatímco ve výkresové části jsou některé části až z 11/2023. Souhrnná technická zpráva 3/ 2023 tedy logicky nemůže reflektovat všechny úpravy projektové dokumentace z 11/2023, podle které měl být záměr posuzován. Projektová dokumentace je tak vnitřně rozporná a hodnocení záměru autorizovaným projektantem je nedostatečné.
20. Kvůli rozdílné dataci verzí či částí projektové dokumentace pak není zřejmé, podle jaké verze záměr posuzovaly dotčené orgány. Územní rozhodnutí ani napadené rozhodnutí nehodnotí rozsah změn projektové dokumentace, a tedy ani jejich vliv na platnost podkladových stanovisek. Vyjádření dotčených orgánů jsou vadná, neboť neuvádí buď vůbec, podle jaké verze projektové dokumentace byla vydána, či uvádí starší verze než z 11/2023. Dále žalobci uvedli 17 stanovisek dotčených orgánů, a to obce Bystřany, Kladruby, Magistrátu města Teplice, Krajského úřadu Ústeckého kraje, Hasičského záchranného sboru, Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje, Krajského ředitelství Policie Ústeckého kraje, Správy a údržby silnic Ústeckého kraje, které buď neuvádí verzi projektové dokumentace nebo je verze, z které vycházela, předcházející listopadu 2023.
21. Uvedená stanoviska navíc expirovala, neboť vypršela jejich platnost. Odborné podkladové studie byly pro záměr vydány už v 4/2018, do projektové dokumentace byly předloženy až 3/2023. V období 6 let přitom mohlo dojít k podstatným změnám v území. Většina závazných stanovisek dotčených orgánů byla v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí již expirovaná, a tudíž neplatná. V projektové dokumentaci chybí zpráva projektanta o zapracování požadavků dotčených orgánů do změn a úprav projektové dokumentace. V řízení tak vůbec nebylo prověřeno, zda k záměru byla vydána zákonem požadovaná stanoviska a souhlasy, zda jsou tyto podklady platné a zda záměr reflektuje jejich požadavky.
22. Žalovaný opakovaně opomíjí podstatu argumentace žalobců směřující proti paušálnímu vypořádání námitek s odkazem na možnost vyvlastnění potřebných práv. Řízení o odkupu ani řízení vyvlastňovací neumožňují řešit jakoukoliv kompenzaci důsledků odkupu či vyvlastnění, tj. zejména fragmentaci pozemkových celků a zhoršení přístupů. Žalovaný odmítl připustit, že by ve sféře žalobců mohla vzniknout i další újma.
23. Žalovaný se nezabýval těmito skutečnostmi věcně, ale pouze paušálně, bez znalosti místních poměrů, nevyhodnotil, zda je možné tyto negativní vlivy minimalizovat a nevyžadoval proto ani po projektové dokumentaci vyhodnocení dopadů do práv dotčených vlastníků. Zahrnutí příslušných podmínek realizace záměru po vyhodnocení všech negativních vlivů je povinností žalovaného, nikoliv vyvlastňovacího úřadu.

Vyjádření žalobců po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 320/2024-47

24. Žalobci ve svém vyjádření ze dne 7. 5. 2025 shrnuli dosavadní námitky spočívající ve zmatečnosti projektové dokumentace a neurčitosti záměru, dále neprokázání souladu záměru s požadavky na ochranu veřejných zájmů a poukázali na expiraci stanovisek dotčených orgánů. K tomu připomněli, že nebyl dán souhlas vlastníků dotčených pozemků

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

a nebyla zhodnocena potřeba pozemků pro záměr. Soud by se měl podrobně zabývat snížením využitelnosti pozemků a snížením jejich ceny, neboť i podle § 76 odst. 2 stavebního zákona je každý, kdo navrhuje vydání územního rozhodnutí povinen být šetrný k zájmům vlastníků sousedních pozemků a staveb. Žalobci se znovu dovolali nutnosti posouzení přiměřenosti zásahu způsobeného záměrem do jejich soukromých práv, zvláště proto, že se tím žalovaný ani správní orgán I. stupně nezabývali.

Vyjádření osob zúčastněných na řízení

25. Osoba zúčastněná na řízení 3) se vyjádřila k věci tak, že podporuje žalobce. Ostatní osoby zúčastněné na řízení se k věci nevyjádřily.

Ústní jednání soudu

26. Právní zástupce žalobců při jednání dne 13. 11. 2024 zrekapituloval dosavadní stanoviska.
27. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na dosavadní vyjádření a zdůraznil, že se ve věci nejedná o nové umístění stavby, ale pouze o změnu již umístěné stavby. To zužuje rámec přezkumu, který žalobci překračují, neboť nemohou být otevřeny otázky, které už byly vyřešeny v územním řízení o umístění záměru. Žalobci přišli v žalobě s novotami, což však § 307 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „nový stavební zákon“) vylučuje. Dále zdůraznil, že v případě veřejné prospěšné stavby, jakou je i záměr, se souhlas vlastníků pozemků nevyžaduje.
28. V konečném návrhu právní zástupce žalobců uvedl, že bylo povinností žalovaného a správního orgánu I. stupně nově posoudit změny v území při vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Z § 307 nového stavebního zákona nevyplývá, že by nebylo možné upozorňovat na nezákonnost rozhodnutí před správním soudem. Změny v území na základě realizace záměru změny podmínky využití zemědělských pozemků, mimo jiné z důvodu fragmentace pozemků, což má vliv i na hodnotu pozemků. Závěrem navrhl zrušení žalobou napadeného rozhodnutí stejně jako zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, s tím, že náhradu nákladů řízení vyčíslí dodatečně do 3 dnů.
29. V konečném návrhu pověřený pracovník žalovaného uvedl, že změny v území se posuzují při prodlužování platnosti územního rozhodnutí, ale v tomto případě šlo o změnu územního rozhodnutí. Nesouhlasil s tvrzením o fragmentaci pozemků, neboť jde o šest stožárů vysokého napětí na zemědělských pozemcích, což je v české krajině běžný jev a nijak to hospodaření neomezuje. Závěrem navrhl žalobu zamítnout a náhradu nákladů řízení nežádal.

Posouzení věci soudem

30. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobce pak musí soud podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky však nebyly v projednávané věci zjištěny.

31. Soud předně uvádí, že o žalobě již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 13. 11. 2024, č. j. 15 A 23/2024-194, kterým žalobu zamítl. Zdejší soud s odkazem na nabytí účinnosti nového stavebního zákon, konkrétně z § 307 odst. 1 a § 331 nového stavebního zákona dovodil, že byla nově zavedena koncentrace řízení i do soudního řízení správního ve stavebních věcech, a proto se částí žalobních námitek nezabýval. Ke kasační stížnosti žalobce uvedený rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 3. 2025, č. j. 7 As 320/2024-47, ve kterém uvedl, že *„krajský soud v daném případě neměl odmítnout vypořádání námitek stěžovatelů s odkazem na § 307 odst. 1 nového stavebního zákona. Takovým postupem nepřipustně zasáhl do jejich práva na přístup k soudu a do jejich právní jistoty spojené s důvěrou v právo. Ustanovení § 307 odst. 1 ve spojení s § 331 nového stavebního zákona je třeba vyložit ve prospěch zachování práva na soudní přezkum, tedy tak, že je nelze vztáhnout na žalobu stěžovatelů týkající se územního rozhodnutí stavebního úřadu, které bylo vydáno a napadeno odvoláním v režimu starého stavebního zákona. To znamená, že podmínka zakotvená v § 307 odst. 1 nového stavebního zákona, která je navázána na uplatnění námitek v řízení o odvolání, se uplatní až v případech, kdy bylo řízení o odvolání vedeno podle nového stavebního zákona, a odvolatel si tedy měl být s ohledem na zásadu, že neznalost zákona neomlouvá, vědom důsledků spojených s případnou pasivitou při formulaci odvolacích námitek.“*
32. Na tomto místě soud podotýká, že je v řízení podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán shora uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým ve výše citovaném rozsudku.
33. Soud po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 15 A 23/2024-194, rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobci se po řádném poučení, že mohou vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
34. Po novém zhodnocení skutkové a právní stránky věci dospěl soud k závěru, že žaloba je nedůvodná.
35. Soud konstatuje, že existuje relevantní judikatura Nejvyššího správního soudu, uvádějící, že s. ř. s. umožňuje žalobcům, aby do řízení před soudem vnášeli právní námítky, které dosud ve správním řízení nezazněly (usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62, č. 1742/2009 Sb. NSS), a za určitých okolností a v některých věcech dokonce i námítky skutkové (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS). Takto mohou žalobci činit i v případech, v nichž se uplatňuje koncentrace řízení dle stavebního zákona (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2013, č. j. 1 As 155/2012-141, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2015, č. j. 6 As 205/2014-31).
36. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 8. 2008, č.j. 7 Afs 54/2007-62, navíc také upozornil na nutnost rozlišovat *„námítky procesněprávního charakteru, jejichž uplatnění je limitováno ustanoveními o koncentraci správního řízení, od námitek hmotněprávních, které nijak omezovat nelze. Jinak řečeno žalobce zajisté nemůže účinně zpochybňovat zákonnost postupu žalovaného správního orgánu a vytýkat mu jako procesní vadu, že se nevypořádal se skutečnostmi či právními námítkami, které ve správním řízení neuvedl nebo které uplatnil opožděně, může však bez omezení namítat nesprávné právní posouzení věci, k němuž žalovaný svým postupem dospěl.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

37. Námitkou výlučně procesního charakteru je tvrzená nepřezkoumatelnost odůvodnění odvolacího orgánu spočívající v nevypořádání se s námitkou, která byla vznesena poprvé až v řízení před správním soudem, neboť není povinností odvolacího správního orgánu, aby v rozhodnutí zohledňoval všechny myslitelné skutkové verze a v rozhodnutí se s nimi vypořádal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2022, č. j. 6 As 83/2021-66). Dále musí být vznesená námitka už ve stavebním řízení dostatečně konkrétní, nepostačuje např. pouhé uvedení znehodnocení pozemků, ale je třeba uvést důvod či způsob, jakým dojde ke znehodnocení pozemků (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2014, č. j. 1 As 50/2014-76, odst. 33; ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 As 10/2007-83). Naopak námitkou hmotněprávního charakteru je neaktuálnost stanovisek dotčených orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2021, č. j. 2 As 62/2019-86).
38. Koncentrační zásada pro stavební řízení je zakotvena v § 89 odst. 1 stavebního zákona a spočívá v tom, že k námitkám, které byly uplatněny, až po ústním jednání se nepřihlíží. V judikатурní praxi Nejvyššího správního soudu byl přijat názor z rozsudku ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 As 10/2007-83, kde bylo omezení námitek v odvolacím řízení vyloženo tak, že v odvolání nelze vznášet námitky nové, v prvostupňovém řízení řádně neuplatněné, leda by se jednalo o důsledek znemožnění řádného vznesení námitek postupem stavebního úřadu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 24/2013-35). Z uvedeného tedy vyplývá, že žalovaný nebyl povinen se v žalobou napadeném rozhodnutí vypořádat s námitkami, které nebyly včas uplatněny.
39. V námitkách žalobce a) uvedl, že přeložky VVN, a to objekty SO 503 a 504, požaduje posunout jihovýchodním směrem z důvodu zlepšení podnikatelské využitelnosti parcely č. XA k. ú. X. Dále přeložku VN SO 506 požadoval posunout více na sever z důvodu zlepšení podnikatelské využitelnosti parcely č. XB k. ú. X. Dále požadoval vybudování dopravního napojení parcely č. XC k. ú. Xa vybudování dopravního napojení parcely č. XD k. ú. X ve vlastnictví žalobce c). Svou představu doplnil mapkou znázorňující nové vedení přeložek.
40. Žalobci b) a c) v námitkách rovněž požadovali posun přeložky VVN (objektů SO 503 a 504) a vybudování dopravního napojení parcely č. XD k. ú. X a nadto přeložku VN SO 502 požadovali posunout více na severozápad z důvodu zlepšení podnikatelské využitelnosti parcely č. XD k. ú. X.
41. K námitkám žalobce a) se za stavebníka vyjádřil projektant stavby – společnost AFRY CZ s.r.o. v přípisu ze dne 2. 8. 2023 s tím, že navrhovanému posunutí přeložek objektů SO 503, SO 504 nelze vyhovět z důvodu nutnosti zachování odstupových vzdáleností a ochranného pásma silnice I. třídy včetně požadavků na prostorové křížení vedení a dále, že finální trasy přeložek byly odsouhlaseny společností ČEZ Distribuce, a.s. Vedle toho uvedl, že objekt SO 506 není předmětem změny a rozšíření územního rozhodnutí. Navrhovaný sjezd na pozemek 1314/3 k. ú. Bystrany vidí jako technicky neproveditelný z důvodu jeho situování do oblouku pozemní komunikace a nedodržení rozhledových poměrů. K přístupu na tento pozemek je možno využít parcely č. XE k. ú. X [v majetku žalobce a)].
42. Dále uvedl, že dopravní obslužnost parcely č. XD k. ú. X je navrhována zřízením SO 123 „Polní cesta pod SO 224“. Na uvedenou polní cestu se bude možné napojit z parcely č. XF (vlastníkem je stavebník), přes pozemek parcela č. XA [vlastníkem je žalobce a)]. Tento SO však není předmětem změny a rozšíření územního rozhodnutí.
43. K námitkám žalobců b) a c) se za stavebníka opět vyjádřil projektant stavby – společnost AFRY CZ s.r.o. v přípisu ze dne 3. 8. 2023, a to k posunutí přeložek objektů SO 503, SO

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

504 a SO 502 shodně jako v přípisu ze dne 2. 8. 2023. Dále se také shodně vyjádřil i k dopravní obslužnosti parcely č. XD k. ú. X.

44. Žalobce a) v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 6. 11. 2023, kterým byl povolen záměr, uvedl mimo jiné, že současná podoba územního rozhodnutí výrazně zasahuje do jeho vlastnických práv. Dojde k trvalým a rozsáhlým záborům parcel tělesy silnice a snížení využitelnosti přilehlých parcel z důvodu omezení v ochranných pásmech. Zbylé ostrovy jsou výrazně zatíženy nevhodně umístěnými přeložkami zejména SO 503, SO 504 a SO 506, je nedostatečně vyřešeno i napojení parcel na nové komunikace. Domáhal se toho, aby objekty SO 503 a 504 byly posunuty jihovýchodním směrem. Nesouhlasil s umístěním sloupů na parcelách č. XD a XG a vedením VVN přes ně. Odstupové vzdálenosti mezi vedeními VVN SO 503 a SO 504 zůstávají zachovány tak, jak jsou dnes navrženy, nepožadoval jejich zmenšení. Přeložka má mít dostatečný odstup od silničního tělesa. Dále by měla být přeložka VN SO 506 posunuta více na sever z důvodu lepší využitelnosti parcely č. XB k. ú. X. Dále by měla být vybudována okružní křižovatka na komunikaci SO 104V1, včetně napojovacího ramene k parcele č. XD. Vedle toho by mělo být přemostění SO 224 přes komunikaci SO 123 dostatečně vysoké, a to alespoň 4,5 m. Žalobce a) dále nesouhlasil s vypořádáním svých námitek a upozornil, že správní orgán má možnost žádost o rozhodnutí o umístění stavby zamítnout, jestliže stavebník nezmění záměr tak, aby byl v souladu s požadavky na vydání rozhodnutí. Většina uplatněných námitek má povahu občanskoprávní (snížení ceny pozemků, zhoršení jejich obslužnosti a využitelnosti) a s těmi je povinen se správní orgán I. stupně vypořádat.
45. Žalobci b) a c) ve svém odvolání uvedli stejnou argumentaci a požadavky jako žalobce a) s výjimkou posunu přeložky VN SO 506 a přemostění SO 224 přes komunikaci SO 123, které nepožadovali.
46. K odvoláním se za stavebníka vyjádřil projektant stavby – společnost AFRY CZ s.r.o., který setrval na dosavadních stanoviscích. K návrhu okružní křižovatky uvedl, že návrh sjezd byl také již vypořádán v průběhu řízení s tím, že přístup na pozemky je zajištěn jinými alternativami.
47. Na základě shora uvedeného soud připomíná, že v rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterým byl povolen záměr ze dne 6. 11. 2023, je výslovně uvedeno, že další stavební objekty, neuvedené v tomto rozhodnutí, zůstávají beze změny a ve změně dokumentace nejsou řešeny. Žalobci se však v daném případě domáhali i změn objektů, které nebyly součástí záměru, a to SO 506, SO 104V1, SO 123 a SO 224. Naproti tomu záměr zahrnuje (a tím i mění) objekty SO 502, SO 503 a SO 504. Soud může přezkoumávat zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí pouze v rozsahu předmětu tohoto rozhodnutí. Jestliže předmětem rozhodnutí o záměru nejsou objekty SO 506, SO 104V1, SO 123 a SO 224, soud se námitkami směřujícími do úpravy těchto objektů nemůže zabývat. Soud se tak ve světle shora uvedených pravidel zabýval pouze tvrzeními uvedenými v námitkách a odvolání ve vztahu k objektům SO 502, SO 503 a SO 504.
48. Objekty SO 502, SO 503 a SO 504 jsou přeložkami VVN 110 kV spočívajícími v demontáži stávajících opěrných bodů a nahrazení novými v nové trase. Žalobci požadují stručně řečeno jiné trasy vedení.
49. Soud v této souvislosti upozorňuje, že řízení o umístění stavby je koncipováno jako návrhové, přičemž předmět řízení je určen především žádostí o územní rozhodnutí a v ní

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vymezeným stavebním záměrem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č.j. 5 As 320/2016-24).

50. Dále soud konstatuje, že již starší judikatura dospěla k závěru, že § 76 odst. 2 stavebního zákona, podle něhož každý, kdo navrhuje vydání územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, je povinen dbát požadavků uvedených v § 90 stavebního zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2017) a být šetrný k zájmům vlastníků sousedních pozemků a staveb [do 31. 12. 2017 § 90 písm. e) stavebního zákona], nepředstavuje korektiv, za jehož použití by vlastníci sousedních pozemků a staveb mohli nárokovat, aby záměr žadatele o vydání územního rozhodnutí byl upraven v jejich zájmu výhodněji, než stanovuje stavební zákon a jeho prováděcí předpisy, zejména obecné požadavky na využívání území (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 9. 2012, č. j. 30 A 22/2011-67, 2793/2013 Sb. NSS.). Ze shodného stanoviska zjevně vychází podle obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí i žalovaný a sdílí ho i zdejší soud.
51. Uvedené stanovisko je potvrzeno i navazující judikaturou Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že územní rozhodnutí je výsledkem územního řízení, které správní orgán v souladu s dispoziční zásadou zahájí k žádosti o vydání územního rozhodnutí a v rozsahu této žádosti posuzuje soulad záměru s cíli a úkoly územního plánování. Předmětem územního řízení je tedy pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrl. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější. V územním řízení se zkoumá pouze předběžná otázka, zda lze pozemek teoreticky vyvlastnit. Až následně je vyvlastňovací úřad povinen se při posouzení nezbytnosti vyvlastnění vypořádat mimo jiné s tím, zda nelze místo vyvlastnění využít jiné variantní řešení, které by při srovnatelném naplnění veřejného zájmu méně zasáhlo do práv dotčených subjektů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2024, č.j. 8 As 275/2023-86; ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020-66; ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 As 294/2016-29; ze dne 26. 7. 2016, č. j. 2 As 21/2016-83).
52. Předně je třeba uvést, že pozemky žalobců jsou již VVN zatíženy a jedná se o změnu jejich trasy z důvodu kolize plánované silnice I. třídy. Vlastnické právo žalobců tedy již bylo dříve omezeno umístěním VVN. Jak vyplývá z § 46 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon), ochranné pásmo nadzemního vedení u napětí nad 110 kV do 220 kV je 15 metrů. Podle § 30 odst. 2 písm. b) zákona č. 19/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), je ochranné pásmo silnice I. třídy 50 metrů. V daném případě by došlo ke křížení VVN a silnice I. třídy včetně křížení ochranných pásem. Přeložení VVN je tedy odůvodněné. Soud vzal dále v úvahu to, že se stávající využití pozemků žalobců nemění, neboť jsou určeny pro zemědělskou činnost, která je zde vykonávána a může být vykonávána i nadále. Dále nebylo zjištěno, že by na pozemky zatížené uvedenými přeložkami byl znemožněn přístup, ale s přístupovými cestami je počítáno. Stávající řešení žalobci nezpochybňují, pouze požadují z jejich pohledu lepší řešení. Vzhledem ke shora uvedenému a k tomu, že k omezení vlastnického práva žalobců dochází v souvislosti s veřejně prospěšnou stavbou silnice I. třídy, neshledal soud omezení vlastnického práva žalobců nepřiměřeným, nebo že by se správní orgán I. stupně nebo žalovaný nezabývali dostatečně podmínkami pro povolení záměru.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

53. Soud sdílí názor žalobců, že v případě nepřiměřeného (soukromoprávního) zásahu do vlastnických práv účastníků řízení musí stavební úřad žádost o územní rozhodnutí zamítnout, neboť i zájmy vlastníků sousedních pozemků jsou, jak odkazuje § 92 odst. 2 stavebního zákona, chráněny zvláštními právními předpisy (zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) a stavební úřad je musí vzít v úvahu. Nicméně důvody pro zamítnutí žádosti stavebníka z těchto důvodů nejsou dány.
54. Soud se neztotožňuje s názorem žalobců, že občanskoprávní námitku snížení ceny pozemků řádně uplatňovali již v řízení před správním orgánem I. stupně, neboť se o snížení ceny pozemků poprvé zmiňují až ve svém odvolání, a to jen v tom směru, že většina uplatněných námitek má občanskoprávní povahu. S tím však nelze souhlasit, neboť námitky směřovaly k lepší variantě (z pohledu žalobců) záměru, nikoliv konkrétně a specificky k nepřiměřenému snížení ceny pozemků, které by bylo nutné odůvodnit, a to zvláště za situace, ve které nedochází ke změně využití pozemků jako zemědělských. Záměr totiž lze hodnotit jako nepřiměřený tehdy, jestliže se jeho očekávané negativní vlivy na okolí mají vymykat ustáleným poměrům buď svou intenzitou, nebo druhově, tedy činnostmi v místě nevhodnými či nepřipustnými. K tomu je třeba přinést konkrétní tvrzení a důkazy, což však žalobci neučinili (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019-37).
55. K námitce žalobců, že jako vlastníci nedali ke stavbě souhlas a ten nelze nahradit paušálním odkazem na teoretickou možnost vyvlastnění, soud uvádí následující.
56. Podle § 86 odst. 2 písm. a) stavebního zákona k žádosti o vydání územního rozhodnutí žadatel připojí souhlas k umístění stavebního záměru podle § 184a stavebního zákona
57. Podle § 184a odst. 1 věty první stavebního zákona, není-li žadatel vlastníkem pozemku nebo stavby a není-li oprávněn ze služebnosti nebo z práva stavby požadovaný stavební záměr nebo opatření uskutečnit, dokládá souhlas vlastníka pozemku nebo stavby.
58. Podle § 184a odst. 3 stavebního zákona se souhlas nedokládá, je-li pro získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě pro požadovaný stavební záměr nebo opatření stanoven účel vyvlastnění zákonem.
59. Podle § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření podle tohoto zákona, lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel.
60. Podle § 170 odst. 2 stavebního zákona právo k pozemku nebo stavbě lze odejmout nebo omezit též k vytvoření podmínek pro nezbytný přístup, řádné užívání stavby nebo příjezd k pozemku nebo stavbě.
61. Podle § 170 odst. 3 stavebního zákona řízení o vyvlastnění práv k pozemkům a stavbám, příslušnost k jeho vedení a podmínky vyvlastnění upravuje zvláštní právní předpis [zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění) – pozn. soudu].
62. Podle § 17 odst. 1 věty první zákona o pozemních komunikacích, dálnice, silnice a místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství a stavby související jsou veřejně prospěšné.

63. Podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu (zákon o vyvlastnění – pozn. soudu) lze odejmout nebo omezit
- a) vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce dálnice, silnice, místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství nebo staveb souvisejících,
 - b) vlastnické právo k pozemku, jestliže byla dálnice, silnice nebo místní komunikace zřízena na cizím pozemku.
64. Obdobně i distribuce elektřiny a zařízení přenosové soustavy jsou zřizovány ve veřejném zájmu a lze pro zřízení a provozování distribuční soustavy odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku podle § 3 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).
65. Podle § 4 odst. 1 a 2 zákona o vyvlastnění lze vyvlastnění provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem. Veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení.
66. V řízení o umístění stavby se posuzuje soulad záměru žadatele s požadavky stanovenými v § 90 stavebního zákona. Pokud je stavební záměr v souladu s těmito požadavky, stavební úřad rozhodne o umístění stavby. Za běžných okolností by přitom při umísťování stavby na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele, bylo podle § 184a odst. 1 stavebního zákona potřeba doložit souhlas vlastníků pozemků, na nichž se bude stavba umísťovat. Pokud by stavebník takový souhlas doložil, stavební úřad by se dále nezabýval minimalizací zásahu do vlastnických práv třetích osob (neboť tyto daly se zásahem do svého vlastnického práva souhlas). Ve specifických případech však zákon umožňuje rozhodnout o umístění stavby na pozemek ve vlastnictví osoby, odlišné od stavebníka, i bez jejího souhlasu. Takovým případem jsou stavební záměry, u nichž je účel vyvlastnění dán zákonem ve smyslu § 184a odst. 3 stavebního zákona.
67. Judikatura dovodila, že stavební úřad je povinen pro účely územního řízení posoudit předběžnou otázku, zda teoreticky lze pozemek, k němuž žadatel nemá majetkoprávní titul ani souhlas vlastníka, vyvlastnit. O takové předběžné otázce si přitom stavební úřad v územním řízení může v souladu s § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu sám učinit úsudek, čímž ovšem není nikterak předjímán výsledek případného vyvlastňovacího řízení. V otázce předběžného posouzení, zda lze pozemek nebo stavbu vyvlastnit, je pro stavební úřad v územním řízení rozhodné zejména znění § 170 stavebního zákona a zde uvedené účely, pro které lze k vyvlastnění přistoupit. Otázka prokázání veřejného zájmu na realizaci konkrétní stavby a poměrování tohoto zájmu se soukromým zájmem dotčeného vlastníka není předmětem posuzování v řízení o žádosti o vydání územního rozhodnutí. Tato otázka naopak bude stěžejní v řízení o vyvlastnění, stejně jako otázka posouzení naplnění rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění nebo hodnocení předchozího jednání o uzavření smlouvy o získání práv k pozemku. Budování infrastruktury umožňující distribuci elektřiny nebo silnice I. třídy je ze zákona ve veřejném zájmu; dotčení soukromých zájmů těmito záměry naopak není stěžejní otázkou v řízení o umístění stavby (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2016, č. j. 2 As 21/2016-83; ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 231/2016-40; ze dne 11. 8. 2021, č. j. 2 As 317/2020-41; ze dne 21. 3. 2024, č. j. 2 As 208/2022-48).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

68. Při posuzování přípustnosti záměru v režimu stavebního zákona tedy stavební úřad nezkoumá, zda jsou naplněny podmínky pro vyvlastnění podle vyvlastňovacího zákona; tyto otázky mohou být posouzeny až ve vyvlastňovacím řízení, k němuž je příslušný vyvlastňovací úřad. Otázka prokázání veřejného zájmu na realizaci stavby bude stěžejní v řízení o vyvlastnění, stejně jako otázka posouzení naplnění rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění, nebo hodnocení předchozího jednání o uzavření smlouvy o získání práv k pozemku. Při naplnění základní podmínky, že pro získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě je pro požadovaný stavební záměr stanoven účel vyvlastnění zákonem, není nutné dokládat souhlas vlastníka pozemku nebo stavby dotčených navrhovaným záměrem. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2016, č. j. 2 As 21/2016-83, ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 As 294/2016-29, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 231/2016-40, ze dne 22. 2. 2024, č. j. 8 As 275/2023-86).
69. V projednávaném případě se jedná o umístění stavby dopravní infrastruktury (konkrétně silnice I. třídy a jejích součástí), která je v souladu s § 17 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích veřejně prospěšnou stavbou. Vyvlastňovací titul je tak dán již samotným § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, podle něhož práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření podle tohoto zákona, lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2022, č. j. 10 As 460/2021-62).
70. Vedle toho se v projednávaném případě jedná o přeložku VVN z důvodu nekřížení ochranných pásem; v takovém případě by tedy veřejný zájem na omezení vlastnického práva žalobců svědčil i z důvodu vedení přenosové soustavy elektřiny.
71. Soud se ztotožňuje se žalobci, že při vyvlastňování je potřeba vždy vzít v úvahu práva osoby, jejíž vlastnické právo má být omezeno, neboť fakticky dochází k nahrazení souhlasu vlastníka pozemku s umístěním cizí stavby na jeho pozemek rozhodnutím o vyvlastnění. K posouzení takové přiměřenosti však je oprávněn vyvlastňovací úřad. Žalobní námitka je tedy nedůvodná.
72. Zde lze navázat na další žalobní námitku spočívající v nezhodnocení potřebnosti pozemků žalobců pro realizaci záměru. Jak vyplývá ze shora uvedených závěrů, ke zhodnocení potřebnosti pro realizaci záměru ve veřejném zájmu není příslušný stavební úřad v územním řízení, ani žalovaný v odvolacím řízení, a proto je i tato námitka nedůvodná.
73. K rozdílné verzi užití projektové dokumentace musí soud upozornit na dikci § 65 odst. 1 s. ř. s., který vymezuje žalobní legitimaci v daném soudním řízení. Podle předmětného ustanovení platí, že kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.
74. K tomu je možno zmínit usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu již ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, dle kterého „[s]oudní řád správní je svojí povahou „obránnou“ normou. Není normou „kontrolní“, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoli úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje

do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv.“

75. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že musí být z každé námitky uplatněné v žalobě zřejmé, jakým způsobem byli žalobci (žalobce) ve vztahu k dané námitce žalobou napadeným rozhodnutím nebo řízením, které mu předcházelo, zkráceni na svých právech. V uvedeném žalobním tvrzení se však žalobci soustředili pouze na rozdílnost dat jednotlivých částí projektové dokumentace a obecné tvrzení, že v takovém případě nemohlo dojít k řádnému posouzení věci, aniž by sami přednesli, v čem nedošlo nebo nemohlo dojít k řádnému posouzení projektové dokumentace a v čem rozdílnosti spočívají. Soud tedy musí konstatovat, že v rozdílných datech částí projektové dokumentace neshledal zkrácení práv žalobců, a proto musel konstatovat, že i tato žalobní námitka je nedůvodná.
76. Soud nepominul, že ve vyjádření ze dne 7. 5. 2025 žalobci navíc k podpoře námitky zmatečnosti projektové dokumentace uvedli, že nejasnosti v rozhodné verzi projektové dokumentace potvrzuje i skutečnost, že v dokumentaci chybí zpráva projektanta o zapracování požadavků dotčených orgánů do změn a úprav projektové dokumentace. Žalobci tedy nově namítli absenci dosud nezmíněného dokumentu. Soud konstatuje, že toto nové tvrzení považuje za rozšíření žaloby o další žalobní bod, které je ovšem možné podle § 71 odst. 2 s. ř. s. jen ve lhůtě pro podání žaloby, která činí podle § 72 odst. 1 s. ř. s. dva měsíce poté, kdy bylo žalobcům rozhodnutí oznámeno. Vzhledem k tomu, že žalobcům bylo rozhodnutí oznámeno dne 19. 7. 2024, a tedy lhůta pro rozšíření žalobních bodů uplynula dne 19. 9. 2024, bylo uvedené nové tvrzení žalobců uplatněno po lhůtě stanovené zákonem, a proto se jím soud nemohl zabývat.
77. K žalobnímu bodu spočívajícímu v neaktuálnosti stanovisek dotčených orgánů soud souhlasí se žalobci, že stavební úřad je z úřední povinnosti podle § 90 písm. c) stavebního zákona povinen v územním řízení posoudit, zda je záměr žadatele v souladu se závaznými stanovisky, popřípadě s rozhodnutími dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů.
78. Namítají-li žalobci až v žalobě neaktuálnost stanovisek dotčených orgánů, uplatňují námitku hmotněprávního charakteru, která je v řízení před soudem přípustná, ačkoliv ji žalobci ve správním řízení nevznášeli. Na druhou stranu je však třeba rozlišovat, zda je platnost stanoviska časově omezená či nikoliv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2021, č. j. 2 As 62/2019-86). V daném případě není žádné ze 17 stanovisek dotčených orgánů omezeno dobou platnosti a ani stavební zákon žádné paušální omezení doby platnosti nestanoví. Žalobci nevznесли žádné věcné námitky, které by zpochybňovaly aktuálnost uvedených stanovisek, tedy jinými slovy, že stanovisky posuzovaný záměr neodpovídá výslednému schválenému záměru. S ohledem na omezený soudní přezkum správních rozhodnutí soud konstatuje, že tvrzenou nezákonnost neshledal.
79. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že shledal žalobu v mezích žalobních bodů zcela nedůvodnou, a proto ji výrokem I. podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
80. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II. rozsudku podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a § 110 odst. 3 s. ř. s. tak, že nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť rozhodující je konečný úspěch ve věci a žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

81. Výrokem III. rozsudku rozhodl soud tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení nebyly soudem osobám zúčastněným na řízení uloženy žádné povinnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 13. května 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu